

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNY SZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KOZLÓNYA.

Megjelenik mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV. Rákóczi-u. 20. sz. Telefon szám 300.

Felolós szerkesztő:
Dr. VERÉB GYULA.

Szerkesztő:
DUGOVICH IMRE.

ELOFIZETÉSI DIJAK:
Helyben házhoz hordva Vidékre postán küldve
1 évre 14-40 1/4 évre 8-60 1 évre 17-40 1/4 évre 4-35
1/2 évre 7-20 1 hónap 1-20 1/2 évre 8-70 1 hónap 1-40

SONNINÓ MINISZTER BESZÉDE.

Sonninó olasz külügyminiszter nagy beszédet mondott az olasz képviselőházban, mire azután a képviselőház bizalmat is szavazott a kormánynak.

Sonninó beszédében legérdekesebb az, hogy már határozott békefeltételeit állít fel: Belgium függetlenségének helyreállítását. Egyebekben Soninó beszéde csak Olaszországban kelthetett hatást, ahol a nép hangulatnak szüksége van még nagyhangú frázisokra és arra, hogy ezeknek a nagyhangú frázisoknak a népképviselő bizalmat szavazzon.

Amit Soninó mondott, az megtörtént események letagadása, az olasz veszteségeknek átforgalmazása győzelmekké, az olasz állam egyes külpolitikai viszonyainak a valóságnak meg nem felelő beállítását volt csupán. Mindennek célja a cenzúra segítségével a népmítást.

Sonninó beszéde rossz védőbeszéd hatását kelthette csak mindenütt s az olasz képviselőház bizalmi szavazata olyan veridíctnek a jellegével kérkedhetik, amely veridíctet az esküdtek vádló hiányában hozhatnak csak meg azért, hogy ezzel nagyobb rosszat akadályozzanak meg.

Az olasz balkáni sikerek kiemelése, Szerbia hősiességének kiszínezése, a hála, mellyel a szerb dinasztia Olaszország irányában a Szerbiának nyújtott támogatásért viselkedik, a török vereségek élénk festése és Romániának lángoló szeretete az entente iránt, melyet Soninó oly melegen eszelt, mindezek olyan dolgok, amelyekért hálával tekinthetnek a központi szövetségesek Soninó felé, mert ezekkel elárulta, hogy nincs más mondani valója. Amit mondott, mindannak az ellenkezője igaz és ezt a központi hatalmak kormányai és népei előtt letagadni Soninó sem bírja, ahhoz erőt neki

még az olasz nyelv hangzatos-sága sem ad.

Görögország és Románia olyan magatartást árulnak el, amellyel a közel jövőben fogják megcáfolni Soninó beszédének rájuk vonatkozó részét, a múlt eseményei pedig már megbélyegezték az olasz külügyminiszter szépen csengő, de hazug frázisait.

Azt hisszük azonban, hogy az olasz parlament minden bizalma ellenére is ezek a szavak szépen csak nekünk csenghetnek.

Reményt azonban táplálhatunk mindenkiben. Az olasz kormány is megszabta az első békefeltételt, illetve magáévátette Asquith békefeltételeit. Reméljük, hogy talán majd tovább is gondolkodik az entente s az első békefeltétel után elküldi majd a másodikát, a harmadikat is.

Mégis csak közeledünk a békéhez. Lassan, de a központi hatalmak javára biztosan.

A legújabb hivatalos, harctéri jelentések a következők:

A nyugoti harctér.

Budapest, április 17

Berlin. A nagy főhadiszállás jelenti:

Az arcvonalon nem történt különösebb esemény. Flandriában Percysch vidéken védőágyúink közvetlenül a belga vonalak mögött leszedtek egy ellenséges repülőgépet, amelyet tűzsergünk elpusztított. Berthold főhadnagy Peronnetől északnyugatra immár az ötödik ellenséges repülőgépet lőtte le. Egy angol kétfedelű repülőgépet. Vezetője meghalt, megfigyelője súlyosan megsebesült. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Az orosz harctér.

Budapest, április 17

Hivatalos. A felső Szereth mentén tábori őrsaink egy orosz előretörést visszavertek. Egyéb-ként nincs újság.

Budapest, április 17

Berlin. A nagy főhadiszállás jelenti:

Az oroszok a dűnaburgi hídfőn élénkebb tevékenységet fejtenek ki. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Boldog Szabadka.

Csak megnyugvással állapíthatjuk meg, hogy Szabadkán a háborus idők folyamán Szabadka jószágállománya részben alig csökkent, részben pedig emelkedett. Azt nem értjük csak, hogy mért kell akkor szűkös-ködöknek lenniök Szabadkán. Az az tudjuk. Minthogy azonban most helyünk nincs arra, hogy ennek fejtegetésébe bocsátkozzunk, megelégszünk a hivatalos adatok közlésével, melyek megmutatják a szabadkai jószágállományt három éven át. Ezek a következők:

Lóállomány 1914-ben 12237, 1915-ben 11879, 1916-ban 11099. Az apadás tehát figyelembe alig vehető, mert hiszen ilyen hullámlás talán a rendes időkben is megállapítható lenne. Az 1916-diki apadás az 1914-diki állománnyal szemben 1138, míg 1915-tel szemben már csak 870. A ló azonban bizonyára legkevésbé érdekli legalább a fogyasztó közönséget.

A marha állománya a következőképen változott a háborus években. Az 1914-dik évben Szabadka szarvasmarha állománya 21925 volt, 1915-ben 21040, 1916-ban 19829. Az apadás tehát semmiféle rendkívüliséget nem mutat föl. Az 1914-dikihez képest 2096, az 1915-dikihez képest pedig 1211. Emiatt az áraknak nem kellett volna Szabadkán ilyen rettenetesen emelkedniök és nem is emelkedtek volna, ha csak Szabadkáról lett volna szó. Ezen apadás jelentőségét még csökkentti az a körülmény, hogy innen hetenként 4-5 vagon hizott marhát szállítanak el. Az állomány esökkenése tehát inkább csak élén-

külő kereskedelmi forgalmat jelent.

A sertésállomány adatai a következők. Az 1914-diki állomány 60344, az 1915-diki 53751, az 1916-diki 55797. Ha hozzávesszük azt, hogy az 1914-diki állományt feltüntető számban benfoglaltatnak a sertés-hizaldák állományai, amikkor 10-12000 sertésre tehető, míg az idén a hizaldákban alig van 1000 sertés, akkor a sertés állományban körülbelül 5000 darab emelkedést jegyezhetünk föl.

A juhállomány is csak örvendetes adatokat mutathat föl. Az 1914-diki juhállomány 28400 darab volt. Az 1915-dik háborus évben ez a szám lelapadt 18363 darabra, míg 1916-ban már 21444-ra emelkedett. Ez a hullámlás sem figyelemreméltó.

Szabadkán nincs tehát a mezőgazdáknek okuk a panasza. Hogy ez az örvendetes állapot jegyezhető föl, annak mégis megállapíthatjuk egyik okát. Az, hogy a szabadkai mezőgazdák nagy jövődelemhez jutnak s első dolguk a jószágállományban beállt apadást azonnal pótolni.

Ez a vigasztaló ok azonban éppenséggel nem vigasztaló arra a fogyasztó közönségre nézve, amely minden tekintetben sokkal több méltányolást érdemelne, mint amennyire méltányolják.

Felhívjuk

a nagyérdemű vásárló közönség becses figyelmét Klein Géza fűszer- és csemege nagykereskedő cég mai hirdetésére.

LIFKA BIOSKOP

Hétfőn és kedden

Psylander házasság

félig szomorú félig vidám történet

Nászutazás az esküvő előtt

vigjáték 3 felv. Főszereplő:

DORRIT WEIXLER.

Előadás kezdete d. u. 1/46és 1/29 órakor.

Bácska legnagyobb és legelőcsőbb úri- és női divatruháza Szabadka

Felkérem a vevőközönség szives partfogását!

VUKOVITS GERŐ

FÖTÉR.

Állandóan dúsan felszerelt katonai és tölki cikkben. köntös és szőnyöktárak, jeager alsóingek és nadrágok, szettarok. Bőr gamásnik, eső- és gumiökönyvek, erős jó bélelt kesztyűk. Férfi- és női felbőrdmők, esőernyők, csipke, szallag, szabókellékek, továbbá az összes rövidáru cikkek. — Úri kalapok és sapkák nagy választékban jutányosan kaphatók.

Verbuváljunk.

Az egész értelmiség papok, tanítók, jegyzők éppen mint a közigazgatási és állami szolgálattal tisztviselői kara, valamint a sajtó munkásai örökre maradandó érdemeket szereztek a részben, hogy a hadikölesön már eddig három ízben oly nagyszerűen fényes eredménnyel sikerült.

Most, hogy a magyar haza negyedszer fordult fiaihoz, az itthon maradtakhoz, kéréssel, mindamaz anyagi eszközöknek nemzeti kölesön formájában való megadásáért, melyek Magyarországnak nemzeti és állami fenmaradásáért és jövődjéért nagyságának kivívásáért folyó hőroszi küzdelemhez elengedhetetlenül szükségesek: most ismét ugyanazokra a lelkes és önzetlen hazafiakra vár a nemes szép feladat, akik az előbbi sikerek alapjait megteremtették, hogy önmaguk is jó példakkal előljárván, ismét összeverbuválják, a nemzeti ügy eddig is győzelmes lobogója alá mindazon harcosokat, akiknek kötelességük a véradó mellé pénzadóval is járulni a végső diadal kivívásához s ezzel egyúttal a sóvárgott béke idejének hozzánk közelebb hozásához.

Noha a magyar állam polgárságának már magától is megvan a helyes érzeke aziránt, hogy a hadikölesönre való iratkozásban tulajdonképpen nem is áldozatról van szó, hanem igen nagy hasznóhajtó, jó üzleti befektetésről: mindazonáltal még sem felesleges az emberek külön buzditása és nem árt a helyes szervezés, vezetés és irányítás, hogy a jegyzések lezárásakor ismét mentül fényesebb eredménnyel büszkélkedhessünk.

Akik a néppel legközvetlenebbül érintkeznek, azok tudják legjobban, hogy még mindig vannak olyan elrejtett zugolyok, ahová a felvilágosítás fényzórójának sugárkévéje be nem hatolt. Vannak aggodalmaskodó zsigori lelkek, akik az előbbi hadikölesönök jegyzéseiről lemaradtak s akiknek pénzük, halott tőkéként, még ma is a ládájuk fiában, kendőjük csücskében rejtkeznek s vannak kényelmeskedők, indolensek, akik nagyokat nyújtózkodnak, vállukat rángatják, hogy már adtak egyszer, tán kétszer is adtak, miért adnának negyedszer is? Lehetnek még önzők, lelkiismeretlenek is — hisszük, ilyenek nagyon kevés számmal, a kik bár a háborus viszonyok kivételes szerencsekerekének forgandóságán tollasodtak fel, vagyonosodtak meg hirtelenül, rendkívüli módon — s még is húzódoznak. . . .

Mindezeket fel kell világosítani rábeszéléssel, meg kell győzni példákkal — ha kell, még tán presszióval is — hogy erkölcsi kötelességük nemcsak a

haza iránt, hanem önmaguk és maradékaik iránt is, hogy hadikölesönt jegyezzenek. Kitől mitellik.

A hadikölesön jó üzlet. Ez időszakra a legjobb, amely busás kamatot hajt a befektetőnek, de egyúttal olyan magvetés is, amelyből béket aratunk. A békét nem adják ingyen. Ezt is meg kell vennünk. Véren és pénzen. Aki nem adott vért: adjon pénzt. Voltaképpen ugyanis önmagának és ivadékaiknak adja. Aki már vért hullatta, az már önmagától is tudja, hogy pénzt is kell adni. Mentül több pénz gyűl össze: annál közelebb a — béke.

Ezeket és ezekhez hasonló igazságokat kell — hogy úgy mondjuk — szájukba rágnunk mindazoknak, akiket a negyedik hadikölesönre való hozzájáruláshoz megnyerni akarunk. Verbuváljunk!

Lehet már kenyeret kapni

Hetek óta az a panasz, hogy nincs kenyér. A sütők nem kaptak lisztet a várostól, nem tudtak sütni. A pékek legnagyobb része szintén liszt nélkül maradt, úgy hogy már az a veszély fenyegette Szabadkát, hogy kenyérség be kerül.

A veszedelem már kezd elmulni. A városi lisztboltban bizonyos ideig elegendő liszt van. A pékek és sütők legtöbbje is már biztosított magának megfelelő mennyiséget. Még csak abban az irányban kellene megtenni a kellő lépéseket, hogy a katonaság azon részének, amely kenyérpénzt kap, kenyeret utaljanak ki. Napok óta várunk választ egy magasrangú törzstisztótól, akihez kérdést intéztünk arra vonatkozólag, hogy miért nem kap az egész katonaság kenyert, mikor rendes szállítójuk van. Ha a választ megkapjuk, részletesen foglalkozunk vele. Remélhető, hogy a válasz igen kedvező lesz mert az illetékes intéző körök eddig minden lépésüket tettükkel igazolták, hogy a közös érdekek kárt ne szenvedjenek.

Megjelent Szabadka sz. kir. város legújabb kiadása

hivatalos térképe

az egyes körök színezve, terak, utak és utóak jelzésével, valamint középületeink ki-tüntetésével. — Kapható a kiadónál

Vig Zsigm. Sándor

könyv, papír és zeneműkereskedőnél. Ugyanott modernül berendezett kölesönkönyvtár kapható.

Hihetetlen haszonbér. SZABADKA

A szabadkai vásártér legelő.

Szabadka háborus krónikájában nem épen az utolsó helyet fogja elfoglalni az a jelenet, melynek színhelye a városi székház gazdaságügyi hivatala volt. Az oknyomozó történelem majd kutatni fogja ennek a jelenetnek az okát s hogy megtalálja-e, nem-e, azon most ne is törjük a fejünket. Mi, a mai kor gyermekei is kételkedve fogadjunk a tényre, ha a hivatalos akták minden kétséget kizárólag nem bizonyítanák valódiságát.

A földművelésügyi kormány megengedte, hogy ezentúl a marhavásártérreket is bérbe adhatják legelő alá. Legeltetni azonban kizárólagosan csak birkát és baromfit legeltethetnek rajta. Csak természetes, hogy az alkalmat felhasználta Szabadka hatósága is és kiírta az árverést a marhavásártérnek, mint legelőnek bérbeadására vonatkozólag.

Mielőtt az árverés eredményét leközlőlnék, megjegyezzük, hogy a bérbeadott terület nincs husz hold. Egy része beépített, keresztül járnak rajta. Legeltetni meg csak birkát és baromfit szabad rajta.

Ketten valának az árverezők: Vojnits Kortmis József és Szabó Sipos Imre, mind a kettő juhász. Nem is igen soká tartott az árverés. Rövidesen kiáltották a harmadszort. Az eredmény az lett, hogy Vojnits Kortmis József a marhavásártér idej legeltetési jogáért fizet kerek 2900 koronát. Es senki se rázza kételkedve a fejét, mert ez tény.

Ha husz holdnyira tesszük a vásártér nagyságát, ami pedig nincs, akkor a bérlő egy hold legeltetési jogáért fizet a háborus 1916-dik évre 145 koronát, írva pluralis majesteticusban. Megérdemli, mert bizony ilyen drága szántója is aligha van a városnak.

Jön! Jön! Jön!

amerikai filmcsoda Szép Katlin kalandjai

Haris Ezredes és Brutye vadász társaival

az Apollóba!

Izgalmas kalandok India őserdeiben 27 felvonásban Minden héten egy előadás 5-6 felvonásban lesz bemutatva, minden előadás külön külön érthető befejezett cselekmény.

Jön! Jön! Jön! de mikor?

Ahol a legbiztosabban kezelt izletes

sütemények, torták, bombonok kaphatók.

A husvéti ünnepekre diós, mákos patkó különböző árakban. Továbbá különböző torták mérsékelt áron megrendelhetők. Naponta friss tejes kalács, kuglof. Reggeli és oszonnás kávé 40 fillér. Csokoládé 60 fillér. Megrendeléseket elfogadok. Szives pártfogást kér

Megnyílt

Maradok tisztelettel

JEDLICKA cukrász.

a Kossuth-utca 21. szám alatt a volt Zentai gépraktár helyiségében

zését kérem ahhoz, hogy Méltóságod magas szárnyalású előterjesztésének az egész hazai sajtóban való publikálására a miniszterelnökség sajtóirodát felkértem.

Igaz nagyrabecsüléssel maradtam
Budapest, 1916. évi április hó 1-én.

Méltóságodnak őszinte tiszteletje:

gróf Khuen-Hedervary Károlysk.

Szabadka áldozatkészsége az országban a legnagyobb. Ezt bizonyítja ez a levél is, amelyre a város büszke lehet.

NAPI HIREK.

— Kiténtetés. Megírtuk annak idején, hogy Tumbász Lajos tartalékos főhadnagyot, signum laudissal tüntették ki, mert a szegedi negyvenhatosok élén vitézül tartotta magát az ellenséggel szemben. Most arról értesülünk, hogy Tumbász Lajos a katonai érdemkereszt III. osztályát kapta újabb hőstettéért. Tumbász Lajos szabadkai származású. Szülei, rokonai szabadkaiak. Ő a somogy megyei mesztornyói körjegyzői kerület helyettes körjegyzője.

— A városi tisztviselők husvéti ajándéka. Csak tegnap írtuk meg, hogy a törvényhatósági bizottságnak a tisztviselők háborús pótlékára vonatkozó határozatát talán már végrehajthatnák, mert a belügyminiszter a 40 nap leteltével is megjegyzés nélkül hagyta. Az ügy azonban kedvezően alakult ki. Leérkezett a belügyminiszter jóváhagyó leirata, s Szabadkára csak azért érkezett megkésve, mert a minisztériumból a Szabadkának szánt leiratot tévedésből Szegedre címezték is így kerülő uton jutott csak a szabadkai városházára.

— Lehet hatósági zsirt kapni. Tegnap óta lehet kapni hatósági zsirt legfeljebb öt kilóig. A zsir ára kilónként öt korona hatvan fillér. Ajánlatos, hogy mindenki, akinek szüksége van zsírra, minél előbb szerezze be.

— Kisütött a nap Napok óta a téli időjárás szele fenyegetett. Már azt hitük, hogy a korai gyümölcsfák és a vetések a fagy és a dér áldozatai lesznek. Ma délelőtt újra kisütött a nap és melegséggel árasztotta el az emberek szívét. Mindenki boldogan néz már dolga után itt az állandó tavasz...

— Május 29-én vonulnak be a 18 évesek. A honvédelmi miniszter rendelkezett, hogy a most folyó népfelkelő szemlén besorozott 18 éves népfelkelők május 29-én tartoznak jelentkezni az ezredeiknél. Egy hónapjuk marad még a fiataloknak, amely alatt még folytathatják gyermekjártékaikat és azután férfiak, katonák, hősök lesznek.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetséget könyvnyomdájában (Szabadkán, Rákóczi-utca 20 szám.)

Hirdessen a Bácskai Naplóban.

Legujabb események. CITROM,

A Bácskai Napló cenzurázott táviratai.

A mexikóiak és unionisták harecai.

Budapest, április 18. A Reuter-ügynökség jelenti Washingtonból:

— Topking őrnagy hivatalosan tudatja, hogy Caranza tábornok 900 főnyi csapata Barral lakosságának támogatásával meg támadta az amerikai csapatokat. Az utóbbiaknak állandó utóvéd harebar: Barralból Santa Coruzba kellett visszavonulniok. A mexikóiak vesztesége 11 halott. Az amerikaiaknak 2 halottjuk és 7 sebesültjük volt. Topking is megsebesült.

Elnapolták a dumát.

Budapest, április 18. Pétervárról jelentik:

— Cári ukáz a dumát és a birodalmi tanácsot május 29-ig elnapolta.

Az Unió jegyzékének a jellege.

Budapest, április 18. Washingtonból jelentik:

— Az Evening post tudósítja fentartja ezen értesülését, hogy Amerika jegyzéke Németország-hoz ultimátum jellegű, amelyben a bűvárhajó háború befejezését követeli és elutasító válasz esetén megszakítják a diplomáciai viszonyt.

Megtalálták Villa tábornok holttestét.

Budapest, április 18. Washingtonból jelentik:

— Mexikóból a hadügyminisztériumba érkezett távirat szerint Caranza Carlos a hasonnevű tábornok unoka öccse megtalálta Villa tábornok holttestét és Hisnahuába vitte. Hír szerint Villa Caziban halt meg, miután egyik lábát amputálták. A hír megerősítésre szorul.

Wilson jegyzéke Németországhoz.

Budapest, április 18. Washingtonból jelentik:

— Wilson tegnap a Németország-hoz intézendő jegyzéken dolgozott. A jegyzék kész, de tartalmát titkolják. Valószínűtlen, hogy a jegyzék ultimátum jellegű.

A német császárné fogadta a rokkantjainkat Oroszországból.

Budapest, április 18. Lassa-niekből jelentik:

— 58 német és 150 magyar-osztrák kieserélt hadifogoly Oroszországból ideérkezett. A német császárné és a berlini magyar-osztrák nagykövet neje fogadták és megajándékozták őket.

Török hivatalos jelentés.

Budapest, április 18. Konstantinápolyból jelentik hivatalosan: — Ellenséges repülő eredménytelenül bombázta tizenegyedikén Drinápolyt. Felderítőink a Szuez-esatornánál meg támadták és elűzték az ellenséges felderítőket.

A franciák kimerültek.

Budapest, április 18. A Lokalanzeiger jelenti a verduni harcokról:

— A franciák eleinte tartalékokra támaszkodtak. A németek 36000 foglyot ejtettek és franciák mintegy 30 frís hadtestet vetettek hareba. Most már teljesen kimerültek.

A szerbeket a monasztiri frontra viszik.

Budapest, április 18. A Lokalanzeiger jelenti Athénből:

— A szerb csapatok elszállítása még nem kezdődött meg. Szalonikiben akarják őket felszerelni és a monasztiri frontra elszállítani.

Burián a királynál.

Budapest, április 18. Bécsből jelentik:

— A király fogadta báró Burián külügyminisztert.

A szerbek és az ántánt.

Bddapest, április 18. A Vossische Zeitung jelenti:

— Az ántánt azért követeli a szárazföldi utvonat, mivel a szerbek ragaszkodnak hozzá és jól tudjuk, hogy Görögország nem egyezik bele. Így akarják kikerülni, hogy az ántánt újból haretéren használhassa fel a szerbeket.

A francia repülők

bombázták Strumicát.

Budapest, április 18. Szalonikiből jelentik:

— Francia repülők a strumicai pályaudvaron bombákat dobtak le és Bogdanicsnál az ellenséges hadállásokat bombázták. A határmentén kölesönös tüzelés.

ELISMERT, LEGJOBB

szivarka SANDO! niktin hüvely a fogóval még a régi árban kapható!! 1 dohoz 100 hüvely csak 30 fillér. 1000 drb. vételnél 10% engedmány.

Husvétli lapok! Levélpapírok

nagy választékban kaphatók a leg-
disebb gyári árban Lipsitz és Lampel,
könyvkereskedésében Szabadka
Telefon 64. Eötvös u. Telefon 064

Narancs és Mandarin
Califát datolya Mala-
ga szőlő, Californiai
szilva, Sweizi Csoko-
ládé bonbonok, Swei-
zi és Hollandi Con-
densált tej, Törley,
Littke,

Palugyai pezsgők Palugyai borok

Cukor, Magdolna, Pör-
költ kávé, Nyers ká-
vé, Rizs, Különféle
Sajtok, Halak,

SZARDINIAR

Valamint az összes
kugler és esemege
árúk,

KLEIN GÉZA

nagykereskedő
fűszer és esemege áru detail
osztályában

Szabadka Bercsényi utca 5. sz.

Gépkezelői vizsgára

előkészítők biztos siker-
rel model gépekről ==

Bugyi Mihály

gépgyárban Szeged,
Vasas-Szentpéter-utca 3.

Husvétkor megnyílik
a Városi Mozi a
színházban!

6⁰/₁₀-os magyar királyi adómentes állami járadékkölcsön. 5¹/₂⁰/₁₀-os magyar királyi adómentes állami pénztárjegykölcsön. (Negyedik hadi kölcsön) Aláírási felhívás.

Az 1912. évi LXIII. t. cz. 17. §-a alapján a ministerium felhatalmaztatott, hogy a hadi szükségletek fedezésére szükséges összegeket addig, amíg azok a törvényhozás útján meg nem állapítottak, az elkerülhetetlen szükség mér-
vőig előlegezhesse és azok megszerzése iránt hitelművelten intézkedhessék.
E felhatalmazás alapján ezennel 6⁰/₁₀-kal kamatozó adómentes állami já-
radékkölcsön és 5¹/₂⁰/₁₀-kal kamatozó adómentes állami pénztárjegykölcsön bo-
csátattik ki.

A kibocsátás összege a megtartandó nyilvános aláírás eredménye alap-
ján fog megállapítani.

A kibocsátásra kerülő járadékkölcsönkötvények és állami pénztárjegyek,
ugyanúgy mint az eddig kibocsátott hadikölcsönkötvények, gyámoltak és
gondnokoltak pénzeinek elhelyezésére alkalmasak.

A kamatok, épúgy mint visszafizetés alkalmával a kölcsönkötvényeknek,
illetve állami pénztárjegyeknek tőkeértéke, minden fennálló és a jövőben be-
hozandó magyarországi adó, bélyeg és illeték levonása nélkül fizetettnek ki.

Az esedékes szelvények és állami pénztárjegyek, valamint az esetleg
felmondott kötvények költségmentesen beváltatnak:

Budapesten: a magyar királyi központi állampénztárnál,

feltételek mellett nyilvános aláírásra bocsátatnak:

6⁰/₁₀-os állami járadékkölcsön.

1. A bemutatóra szóló járadékkölcsönkötvények 50, 100, 1,000 és 10,000
koronás címletekben fognak kiállítani.

2. A kötvények 1916. május 1-től kezdődőleg évi 6⁰/₁₀-kal, minden év
május 1-én és november 1-én lejárató fél évi utólagos részletekben kamatoztat-
nak, az első szelvény tehát 1916. november 1-én esedékes.

5¹/₂⁰/₁₀-os állami pénztárjegykölcsön.

1. A bemutatóra szóló állami pénztárjegyek 2,000, 5,000, 10,000, 50,000
koronás címletekben fognak kiállítani.

2. Az állami pénztárjegyek 1916. június 1-től kezdődőleg évi 5¹/₂⁰/₁₀-kal,
minden év június 1-én és december 1-én lejárató fél évi utólagos részletekben
kamatoztatnak, az első szelvény 1916. december 1-én, az utolsó pedig 1926
június 1-én, a pénztárjegy lejáratkor válik esedékessé.

A kötvények 10 évre szóló kamatszélvényekkel és szelvényutalvánnyal
vannak ellátva, mely utóbbi ellenében az új szelvények annakidején a be-
váltóhelyeknél minden költségtől és illetéktől mentesen átvehetők.

3. A m. kir. pénzügyminisztérium fentartja magának azt a jogot, hogy
előre közléteendő három havi előzetes felmondás mellett, ezt a kölcsönt egész-
ben vagy részben, névértékben visszafizethesse, azonban az esetleges felmon-
dás 1921. november 1-jét megelőző időre nem fog eszközöltetni.

4. Az aláírási ár minden 100 korona névértékért:

1. ha az aláíráskor az aláírt összeg egész ellenértéke befizetettik
a) az 1916. évi április 19-től május 5-ig bezárólag történő aláírás
esetén 97 korona 20 fillér,
b) az 1916. évi május 5-ét követő időben 1916. évi május 23-ig
bezárólag történő aláírás esetén 97 korona 50 fillér.

2. ha pedig az alábbi kedvezményes fizetési módozat vétetik igénybe,
ugy az 1916. évi április 19-től május 23-ig bezárólag terjedő egész
aláírási határidőben történő aláírásnál 98 korona.

Ezen az áron felül az aláíróval szemben sem folyóamat, sem jutalék
felszámításának helye nincs.

5. Ha az aláírt összeg 100 koronát meg nem halad, az aláírás alkalmá-
val mindenkor az aláírás alkalmával mindenkor az aláírt összeg egész ellen-
értéke befizetendő.

A 100 koronát meghaladó aláírásoknál, amennyiben az aláírás alkalmá-
val nem fizetetik be az aláírt összeg egész ellenértéke, az aláírás alkalmával
az aláírt összeg 10 % a biztosítékképpen leteendő és pedig a kir. állampénz-
tárnál és adóhivataloknál, a m. kir. postatakarékpénztár közvetítő hivatalá-
nál, továbbá az 1898: XXIII. t. c. alapján alakult Országos Központi Hitelszö-
vetkezethél készpénzben, a többi aláírási helynél pedig vagy készpénzben,
vagy olyan értékpapirokban, amelyeket az aláírási hely elfogadhatónak tart.

Az aláírt összegek ellenértéke annál az aláírási helynél fizetendő be,
amelynél az aláírás történt és pedig:

a jegyzett összeg ellenértékének 25⁰/₁₀-a legkésőbb:

1916. évi június 9-ig,

a jegyzett összeg ellenértékének 25⁰/₁₀-a legkésőbb:

1916. évi április 19-től május 23-ig bezárólag

terjedő határidőben a szokásos hivatalos órákban.

7. Aláírási helyekül szolgálnak: a magyar korona országai területén
levő összes kir. állampénztárak és adóhivatalok, a m. kir. postatakarékpénztár
és az összes kir. postahivatalok, mint a m. kir. postatakarékpénztár közvetítő
hivatalai, az Osztrák-magyar bank budapesti főintézete, valamint a magyar
korona országai, továbbá Bosznia és Hercegovina területén levő fiókjai és
lublini kirendeltsége, az 1898: XXIII. t. c. alapján alakult Országos Központi
Hitelszövetkezet, a Magyar Általános Hitelbank, a Magyar Leszámitoló
és Pénzváltó Bank, az Angol-Osztrák Bank budapesti fióktelepe, a Belvárosi
Takarékpénztár Részvénytársaság, a Budapesti Takarékpénztár és Országos
Zálogkölcsön Részvénytársaság, a Budapesti Lipótvárosi Takarékpénztár Rész-
vénytársaság, az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár, az Első Magyar
Iparbank, a Hazai Bank Részvénytársaság, a „Hermes” Magyar Általános
Váltóüzlet Részvénytársaság, a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete, a
Magyar Agrár- és Járulékbank Részvénytársaság a Magyar Általános Takaré-
kpénztár Részvénytársaság, a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság,
a Magyar Földhitelintézet, a Magyar Jelzálog Hitelbank, a Magyar Kereskedel-
mi Hitelbank Részvénytársaság, a Magyar Országos Központi Takarékpénztár,
a „Mercur” váltóüzleti részvénytársaság, a Nemzeti Takarékpénztár és Bank
Részvénytársaság és a Wiener Bank-Verein magyarországi fióktelepe, buda-
pesti intézetek és ezeknek összes budapesti és vidéki fiókjai; valamint az Első
Horvát Takarékpénztár, a Horvát Általános Hitelbank Részvénytársaság, az
Horvát Leszámitoló Bank és a Horvát-Szlavon Országos Jelzálogbank zagrebi
intézetek, továbbá a Privilegierte Landesbank für Bosnien und Hercegovina és
a Privilegierte Agrar- und Kommerz-Bank für Bosnien und Hercegovina
című sararevói intézetek, végül a felsorolt budapesti és zagrebi intézetek által
a m. kir. pénzügyminisztérium jóváhagyásával felhatalmazott és esetről-esetre
az illető intézet székhelyén megfelelően közzétett teendő intézetek.

8. A betéti üzlettel foglalkozó intézeteknél s más ily cégeknek 1914. évi
augusztus hó 1. előtt betéti könyvre elhelyezett egyébként a moratorium fel-
oldó rendelkezésben foglalt korlátozások alá eső betétek a kibocsátásra kerülő
kölcsönökre történő befizetésére. — önértékűleg a kikötött felmondási idő
épségben tartása mellett — igénybe vehetők.

Azok, akik a befizetésekre ilyen betétjüket kívánták igénybe venni,
annál az intézetnél vagy cégnél, illetve annak az intézetnek vagy cégnek a
közvetítésével tartoznak jegyezni, amelynél a betét el van helyezve.

9. A jegyzés céljaira szolgáló nyomtatvány-írlapok az összes aláírási
helyeknél díjtalanul kaphatók. Ily nyomtatványok hiányában az aláírás levéli-
leg is eszközölhető.

10. A befizetés alkalmával az aláíró fél az aláírási helytől pénztári elis-
mervényeket kap, amelyek a fél kívánatára 1916. évi június 15-től kezdve a
m. kir. pénzügyminisztérium részéről kiállított ideiglenes elismervényekre fog-
nak kicseréltetni, amennyiben eddig az időpontig a végleges címletek kiadhatók

a m. kir. postatakarékpénztárnál,
a magyar korona országainak területén:

valamennyi királyi állampénztárnál és adóhivatalnál,
azonkívül további intézkedésig:

Budapesten: a Magyar Általános Hitelbanknál,
a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesületnél,
a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál,
a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó Banknál,
az 1898: XXIII. t. c. alapján alakult Országos Központi Hitelszö-
vetkezethél,

valamint a m. kir. pénzügyminisztérium által erre a célra a magyar korona
országai területén vagy azonkívül kijelölendő helyeken.

Az erre a járadékkölcsönre és állami pénztárjegykölcsönre vonatkozó
minden közlemény a „Budapesti Közlöny”-ben és a „Wiener Zeitung”-ban
közébe fog tétetni.

A kibocsátásra kerülő 6⁰/₁₀-os magyar királyi állami járadékkölcsön és
5¹/₂⁰/₁₀-os magyar királyi állami pénztárjegykölcsön ezennel a következő

1916. évi június 17-ig,

a jegyzett összeg ellenértékének 25⁰/₁₀-a legkésőbb:

1916. évi június 28-ig,

a jegyzett összeg ellenértékének 25⁰/₁₀-a legkésőbb:

1916. évi július 8-ig.

Az utolsó befizetés alkalmával az aláírási hely a letett biztosítékot elszá-
molja, illetőleg visszaadja, utolsó pedig 1925 június 1-én, a pénztárjegy lejára-
tatorok válik esedékessé.

3. Az állami pénztárjegyekben megjelölt tőkekövetelést a m. kir. állam-
kincstár a beváltóhelyeknél a bemutatónak az állami pénztárjegy bevonása ellen-
ében minden levonás nélkül adó- és illetékmentesen 1926. június 1-én
visszafizeti.

A m. kir. pénzügyminisztérium fentartja magának azt a jogot, hogy előre
közléteendő három havi előzetes felmondás mellett ezt a kölcsönt egészen
vagy részben névértékben visszafizethesse, azonban az esetleges felmondás
1921. december 1-jét megelőző időre nem fog eszközöltetni.

4. Az aláírási ár minden 100 korona névértékért:

1. ha az aláíráskor az aláírt összeg egész ellenértéke befizetettik.

a) az 1916. évi április 19-től május 5-ig bezárólag történő aláírás
esetén 91 korona 90 fillér,
b) az 1916. évi május 5-ét követő időben 1916. évi május 23-ig
bezárólag történő aláírás esetén 92 korona 20 fillér,

2. ha pedig az alábbi kedvezményes fizetési módozat vétetik igény-
be, ugy az 1916. évi április 19-től május 23-ig bezárólag terjedő
egész aláírási határidőben történő aláírásnál 92 korona 65 fillér.

Ezen az áron felül az aláíróval szemben sem folyóamat, sem jutalék
felszámításának helye nincs.

5. Amennyiben az aláírás alkalmával nem fizetetik be az aláírt összeg
egész ellenértéke, az aláírás alkalmával az aláírt összeg 10⁰/₁₀-a biztosítékké-
ppen leteendő és pedig a kir. állampénztárnál és adóhivataloknál, a m. kir.
postatakarékpénztár közvetítő hivatalainál, továbbá az 1898: XXIII. t. c. alap-
ján alakult Országos Központi Hitelszövetkezethél készpénzben, a többi alá-
írási helynél pedig vagy készpénzben, vagy olyan értékpapirokban, amelyeket
az aláírási hely elfogadhatónak tart.

Az aláírt összegek ellenértéke annál az aláírási helynél fizetendő be,
amelynél az aláírás történt és pedig:

a jegyzett összeg ellenértékének 25⁰/₁₀-a legkésőbb:

1916. évi június 9-ig,

a jegyzett összeg ellenértékének 25⁰/₁₀-a legkésőbb:

1916. évi június 17-ig,

a jegyzett összeg ellenértékének 25⁰/₁₀-a legkésőbb:

1916. évi június 28-ig,

a jegyzett összeg ellenértékének 25⁰/₁₀-a legkésőbb:

1916. évi július 8-ig.

Az utolsó befizetés alkalmával az aláírási hely a letett biztosítékot
elszámolja, illetőleg visszaadja.

6. Az aláírás történhetik az alább megjelölt aláírási helyek bármelyikénél

nem lesznek. A végleges címletek kiadására nézve, illetve a fél kívánatára
kiadott ideiglenes elismervények a végleges címletekre való kicserélésére
nézve idejekorán hirdetésmény útján fog a felhívás közzététetni. A végleges
címletek kiadása költségmentesen ugyanazon a helyen fog megtörténni, ahol
a pénztári elismervények, illetve a fél kívánatára kiadott ideiglenes elismer-
vények kiadottak.

Az aláíró felek a címletbeosztásra irányuló esetleges Eivánságukat a
jegyzés alkalmával az „Aláírási nyilatkozat”-nak erre a célra megjelölt helyén
kifejezhetik. Ily kívánság hiányában a jegyzett összegek a legnagyobb cím-
letekben fognak kiszolgáltatni.

11. Az Osztrák-magyar bank és a M. kir. hadi kölcsönpenztár a járadék-
kötvényeknek illetve pénztárjegyeknek kifizetésük mellett a névérték
75⁰/₁₀₀-áig a mindenkor hivatalos váltószámítolási kamatlábon nyújtanak
közföszt.

Ezek a kedvezmények 1917. évi december 31-ig maradnak érvényben.
A névezett két intézet ugyancsak a mineenkor hivatalos váltószámítolási
kamatlábon nyújt náluk zálogul elfogadható értékpapirokra kölcsönt, ha a
felveendő összeg igazoltan a jelen felhívás alapján aláírt összegek ufizetésére
szolgál.

A meghosszabbított ily kölcsönök a mérsékelt kamatláb kedvezményében
1917. évi december 31-ig szintén részesülnek.

A fenti befizetési határidők alatt folyósított, és igazoltan a jegyzett ösz-
szegre történő befizetés céljaira szolgáló kölcsönök után a fél kívánságára a
mindenkori hivatalos váltószámítolási kamatláb helyett 1917. évi december
31-ig évi 5⁰/₁₀-os állandó kamatláb biztosítottatik.

Ezenfelül az Osztrák magyar bank és a M. kir. hadikölcsönpenztár a
fent körülírt módozatok mellett azoknak, akik igazolják, hogy a jelen aláírási
felhívásban foglalt befizetési határidők alatt az aláírásra bocsátott hadikölcsön
jegyzése céljából más hitelintézetnél (bank, takarékpénztár, hitelszövetkezet
stb.) vagy bankkezelőnél vettek fel kölcsönt, a kölcsön ama részének visszafi-
zetésre, amely az ily irányú kérelem előterjesztésekor még igazoltan fennáll,
évi 5⁰/₁₀-os állandó kamatlábat fognak alkalmazni; ez a kedvezmény is 1917.
évi december 31-ig marad érvényben.

A kormány gondoskodni fog arról, hogy az Osztrák-magyar bank és a
M. kir. hadikölcsönpenztár által a jelen pont értelmében 1917. december 31-ig
nyújtott kedvezmények ezen idő eltelté után az állami pénztárjegykölcsönre
vonatkozólag 1919. évi június hó 30-ig, a járadékkölcsönre vonatkozólag pedig
1921. évi június 30-ig terjedő hatállyal a jegybank vagy valamely más a kor-
mány által kijelölendő intézet által nyújtassanak.

12. Az aláírók kívánságára a járadékkölcsön kötvényeit, valamint a
pénztárjegyeket a szelvények beváltásával megbízott hivatalos beváltóhelyek
és az Osztrák-magyar bank budapesti főintézete 1917. évi december 31-ig
költségmentesen fogják megőrizni és kezelni.

Budapest, 1916. évi április hó 15-én.

Teleszky János s. k. magyar királyi pénzügyminiszter.